

הלקח הגדה של פסח והלבוב פז

לו מה שהיה, אמר לו אביו שהיה צריך לענות דכתיב (דברים לב, ז) שאל אביך ויגדך. שאפשר לשאול את בחינת אב, ואם שואל כח זה של אביו אז ויגדך - יקשור אותו הקב"ה לזה. ועפי"ז י"ל דכאן הבן שואל, היינו שבליל פסח יש לכל אחד את הכח לשאול כח זה של בן, שאנחנו בנים לאבינו שבשמים, ואז יש לו הכח לשאול בקשות מהקב"ה בבחינת בן, שבן מחפש בגניזו דמלכא. בליל פסח יש התקרבות גדולה לאבינו שבשמים עד שאפשר לדבר לא כמו שאר ימות השנה.

אבל התפלות צריכים להיות מתוך תשוקה לגאולה. במאור עינים (ס"ד ז) כתב שמ"ש חז"ל (ר"ה יא.) בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל, דהיינו שעל הים היה קטרוג שאלו ואלו היו עובדי עבודה זרה, וא"כ קשה באמת איך נגאלו, אך במצרים עשו ישראל כל הסדר בלילה כהויה כצורתה כמו שאנו עושים, והיו מספרים ביציאת מצרים שהיו מאמינים שבודאי יהיו יוצאים, ובאותן החסדים שהמשיכו נגאלו, ובניסן עתידין ליגאל, דיש גלות כללי ויש גלות פרטי דהיינו היסורים שיש לכל אחד מישאל ובאותן החסדים שממשיכין בניסן עתידין ליגאל. וכן אנו בגלות של היום צריכים לישוב עם צפיה לגאולה, ולהרגיש שכבר נגאלנו הגאולה האחרונה.

כבר הבאנו שליל הסדר הוא זמן מסוגל לתפלה ועת רצון גדול הוא, ואי" בספה"ק שעיקר זמנה של תפלה הוא בעת שאלת מה נשתנה, כמו שראינו אצל גדולי וצדיקי עולם זי"ע שבשעת שאלת מה נשתנה הורידו דמעות. כאן הבן שואל, המכוון הוא שכאן אפשר לבן דהיינו עם ישראל לשאול כל מה שצריך מהקב"ה, ואפשר להתפלל אע"פ שאינו ראוי.

במנן אברהם מהמגיד מטריסק זי"ע מכאר שהר' קושיות הם על הגלות, דנודע מספה"ק שלילה מרמו לחשכת הגלות, וזה הוא השאלה מה נשתנה גלות זה שנתארך כ"כ יותר מגלויות הקודמים, עיי"ש בדבכה"ק. ובליל פסח אפשר לשאול שאלה זו מעומק הלב להקב"ה, כמו בן המתחטא לפני אביו, וזהו הפירוש 'כאן הבן שואל' שיכול לשאול בבחינת בן מהקב"ה ולא בבחינת עבדים, שיש לו כח לשאול ולהתפלל בבחינת בן, ויש לו ציווי שכאן הבן שואל שצריכים לשאול.

ידוע העובדא שהיה אצל הרה"ק רבי אלימלך זי"ע שהגיע פעם מיוחס א' לשבת אצלו ובאמצע השלחן שמע הר"ר אלימלך זי"ע איך שאמר נכד הצדיק אוי טאטע אוי טאטע, ואמר לו הר"ר אלימלך 'ודילמא לאו אביו הוא' (חלק יא, ב), אחרי השבת חזר לאביו וסיפר

הלקח הגדה של פסח והלבוב קבג

מוניח הכוס וחוזר ומגלה המצות:

צא ולמד. מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו. שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ולכן בקש לעקור את הכל.

שנאמר (דברים כו, ה):

ארמי אבד אבי, ויגד מצרימה ויגד שם במתי מעט, ויהי שם לגוי גדול עצום ורב:

ויגד מצרימה, אנום על פי הדבור:

ויגד שם, מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם. שנאמר (בראשית מ, ר): ויאמרו אל פרעה, לגור בארץ פאנו, כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך, כי כבר הרעב בארץ פנעו, ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן:

ולבן בקש לעקור את הכל [ענין לאקו]

ויש לומר שזה הוא הענין שבלי סדר מתנהגים דוגמת מלכים, כי הוא להשריש בנו ובלב בנינו שאנו בני מלכים, וזה עיקר החרות לידע זאת, כי מי שיודע שהוא בן מלך, יודע לשמור עצמו שלא יכשל בדברים מאוסים כי אינו נאה לבן מלך לעסוק בענינים כאלה. וכמו שכתב בעל יסוד העבודה ז"ע על הפסוק (משלי ג, יא) מוסר ה' בני אל תמאס, שהמוסר הגדול ביותר של האדם הוא בזוכרו שהוא בן מלך, מוסר ה' - בני, שאתה בני, וממילא אל תמאס, אל תכלך עצמך בחטאים.

איתא בספה"ק שיצה"ר זה המכונה בשם לבן הארמי אינו מבקש להחטיא את האדם בענינים פרטיים, רק מבקש דבר אחד ויחיד, להאביד מיהודי את ההרגשה שהקב"ה אביו, ובני ישראל הם בניו - 'בנים אתם לה' אלקיכם' (דברים יד, א), אמי אוכד אבי, וזה המכוון שלבן בקש לעקור את הכל, כיון שהיצר הרע משכיח מן היהודי שהוא בן מלך, כבר עקר ממנו את הכל, כי כל זמן שיהודי יודע שהוא בן מלך, הרי מרגיש שלא נאה לבן מלך לעסוק בענינים כעורים.

הלקח

הגדה של פסח

והלבוב

הלי

רבי צדוק זי"ע מבאר שהכונה על מה שאמר לבן 'הבנים בני והבנות בנותי' (בראשית לא, טז), ולזה היה צריך בירור במצרים, לברר הנקודה שבני ישראל הם כולו זרע קודש, ובאמרי אמת הביא בשם האריז"ל על הא דמצרים נקרא (דברים ה, ט) 'כור הברזל' שברזל ר"ת בלהה רחל ולפה לאה, והיינו שבמצרים נתברר שלא היה לאמהות שייכות עם לבן, ומתייחסים רק אחר יעקב אבינו ולא אחר לבן, ולא נתערב ח"ו שום זוהמא מצד לבן הארמי.

ועוד יש לומר, כי ידוע שמדת יעקב נקרא 'כל', ומובא ברמב"ן (בראשית

כז, א) שיש מדה הנקראת 'כל', ואיתא בזוה"ק ש'כל' מרמז על מדת יוסף הצדיק, והיינו כי יעקב אבינו היתה מיטתו שלימה (פסחים נג, ו), וכבר יצא כל הזוהמא בישמעאל ועשו, ולכן יעקב אבינו נקרא בשם מדת 'כל', משא"כ אברהם ויצחק הם 'בכל' 'מכל' (עי' כ"ב טז). וזה לבן בקש לעקור את הכל, היינו שרצה לפגום ענין זה שלא יהיה מטתו שלימה ח"ו [ואולי שזה שהחליף לאה ברחל היה גם כן לפגום ענין זה שיהא מחשבתו על אחרת], וזה לעקור את ה'כל', היינו המדה הנקראת 'כל'.

ארמי אבד אבי - צדוק ז"ל

כשנתבונן בדברי בעל ההגדה, נחזי שרוב דבריו בנויים ומבוססים על דרשות של הפסוקים בפרשת כי תבוא. וכתב הרמב"ם (פי"ז מהל' חיים ה"ד) שכל מי שמרבה לספר בפרשה זו דארמי אובר אבי, וצ"כ מהו השייכות והקשר שיש בין סיפור יציאת מצרים למצות ביכורים ופרשה דארמי אובר אבי שאומרים בעת הכאת הביכורים.

מדברי השפת אמת (כי תבא תנ"ה) משמע שיש קשר מצד דמצה נקרא לחם עוני - לחם שעונין עליו דברים הרבה, לשון עניה, ואצל ביכורים כתיב 'וענית ואמרת' ולכן דורש פרשה זו. וכדברים אלו ממש כתב האור שמח (פי"ז מהל' חיים

ה"ה) דלכן צריך לדרוש פרשת ביכורים, עיי"ש בדבריו.

רש"י על הפסוק (דברים כז, ה) וענית ואמרת מפרש וענית לשון הרמת קול, ובשפת אמת (לקוטים פ"ד שמו"ה) מרמז בדברי רש"י אלו, כי ענין הרמת קול פירושו להרים הקול לבחינת דיבור, עיי"ש. וי"ל שבמצרים היה הדיבור בגלות, והיינו כידוע שיש קול ויש דיבור, קול הוא פנימיות הדיבור קודם שנתחלק לה' מוצאות הפה, ודיבור נקרא התגלות הקול לחוץ, במצרים היה הדיבור בגלות, דהיינו שהקול לא בא לידי בחינת דיבור, ועניה שהוא הרמת קול פירושו להרים את הקול לידי בחינת דיבור, וזה הרמת קול שמרמזו במלת וענית. וזה

היה העבודה לאחר ביציאת מצרים נגאל להרים הקול

וזה הקשר בין ב דורשים באר

עוד יש לבאר הקט ויש להקדים ו הוציא הקב"ה את אננו ובנינו ובני בנינו לפרעה במצרים, וזה להבין שאולי היה ו בפרט שאחר ארב בודאי הולכים לחו אינו קיים בכלל מ א"כ איך אומרים שמשועבדים היינו 3 י"ו 3 י"ו 3 י"ו

כתיב שהקב"ה ציו לפרעה (שמו"ה) שלשת ימים, ויש הקב"ה את משה ל לצאת לגמרי, למה דרך שלשת ימים

יש להתבונן במהו העולם רגיל ל בין אדם לחבירו, חסד, יש לו שיענו על זה. אך הגרא שאין זה רק ענין ע שקיבל, וראי לזה

"We'd still be in מצרים" Who says? Maybe מצרים would have freed us?

Why tell מצרים we only wanted to go for 3 days?

Understanding מצרים הלא? Its not payback

From Sipur to צדוק

קול-פנימיות דיבור-חנינות words

What is connect between מצרים and מצרים? end א"כ?

An ענין link

הלקח הגדה של פסח והלבוב רא

רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֶסְדֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְאֵל תַּפְּשֵׁנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ לְנִצָּחַת. עַל כֵּן אֲבָרִים שֶׁפְּלִגְתָּ בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה
שֶׁנִּפְתַּחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ
וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאָרוּ וַיִּשְׁוֹרְרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ

ואל תטשנו ה"א לנצח

מבקשים שלא יטוש אותנו לעולם זה
שה' אלקינו, שתמיד יהי לנו זה הבחינה
של דביקות אלוקות, ואל תטשנו היינו
לזכור ולחיות באופן שתמיד נכיר שה'
הוא אלקינו, וזה הוא הבקשה של ואל
תטשנו ה"א לנצח.

ואפילו אם יש לו לאדם זמנים קשים
ח"ו, אעפ"כ אומר להקב"ה עד
הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך,
כי האדם שיש לו ההכרה האמיתית יודע
שעל הכל הוא צריך לשבח להשי"ת,
ויודע שאין חייבין לו משמים כלום.
ואח"כ מתפללים להשי"ת ואל תטשנו
ה' אלקינו לנצח' דהיינו זה הידיעה שה'
הוא אלקינו, פי' שמשגיח עלינו בפרטיות,
שאלקים שמורה על מדת הדין הוא אלקינו
ומשגיח עלינו בהשגחה פרטיות, זה
הידיעה וההכרה לא יטוש ממנו לנצח,
וזה הוא תפלת האדם, שהצרות ח"ו לא
יעבירו אותו מעל דעתו ודעת קונו, רק
שיכיר תמיד שהקב"ה הוא אלקינו,
ושחייב להודות ולהלל להקב"ה על הכל.

בבית אהרן (סביעי של פסח) מביא בשם הרבי
רבי ברוך ממעוזכוו זי"ע שפירש
מה שאומרים בבהמ"ז נודה לך וכו' על
שהנחלת וכו' ואח"כ אומרים ועל הכל
ה' אלקינו אנחנו מודים לך. ופי' על הכל,
יותר מכל מה שאמרנו לפני זה, אנו
משבחים ומודים לה' על זה שה' הוא
אלקינו, זה הוא הטובה הכי גדולה, ועל
זה אנו מודים לה' יותר מהכל.

ופי' בזה הרה"ק הבית אהרן זי"ע, מה
שמתפללים ביו"ט והשיאנו ה'
אלקינו את ברכת מועדיך, והשיאנו פי'
שתטעון עלינו את האורות של יו"ט,
ומבקשים והשיאנו ה' אלקינו, שתטעון
עלינו שה' הוא אלקינו, ושיהי' לנו זה
ההכרה באופן תמידי ושזה יהי' כל החיות
שלנו, אנו מבקשים שתמיד יהי' לנו זה
ההכרה וזה הידיעה ולא נשכח שה' הוא
אלקינו. וזה הוא ברכת מועדיך.

ועד"ו יש לפרש מה שמבקשים ואל
תטשנו ה' אלקינו לנצח, כי אנו